

UPUTE ZA IZRADU SPECIJALISTIČKOG POSLIJEDIPLOMSKOG ZAVRŠNOG RADA

Proces izrade završnog specijalističkog rada započinje na početku druge godine studija, kada student u dogovoru sa svojim mentorima odabire temu specijalističkog rada. U specijalističkom radu student treba pokazati visokostručno znanje koje će se očitovati u samostalnom odabiru i integraciji relevantnih informacija o temi specijalističkog rada, organiziranju informacija na koherentan način, te sposobnosti pismenog izražavanja koja odgovara standardima znanstvenih i stručnih časopisa. Specijalistički rad može opisivati: **(i) empirijsko istraživanje** iz područja kliničke psihologije, **(ii) teorijski prikaz izabranog područja** iz kliničke psihologije, **(iii) studija slučaja**.

Izbor problema koji će biti obrađen u specijalističkom radu će odrediti i formu rada. Specijalistički rad treba obrađivati probleme koji su: (i) relevantni (teorijski i/ili praktični značaj), (ii) precizni (specifični), (iii) nedovoljno istraženi i/ili s proturječnim nalazima, a kada se radi o empirijskim radovima i (iv) provjerljivi.

Specijalistički rad svojim sadržajem i stilom treba odgovarati kriterijima relevantnih časopisa iz kliničke i ostalih dodirnih grana psihologije. Namjera je potaknuti studente na objavljivanje svojih radova u stručnim i znanstvenim časopisima.

Specijalistički rad treba biti napisan u skladu s uputama o pisanju pojedine vrste rada.

OPĆE UPUTE ZA PISANJE POJEDINE VRSTE RADA

Upute za pisanje naslova, sažetka i ključnih riječi su zajedničke za sve vrste radova.

Naslov pruža osnovnu informaciju o predmetu rada, u njemu je na sažet način iznesena temeljna ideja rada. Poželjno je da naslov bude dovoljno informativan, ali kratak, nipošto dulji od 10-tak riječi.

Sažetak je odlomak teksta koji daje vrlo skraćenu informaciju o problemu s kojim se rad bavi. U sažetku treba naznačiti osnovnu svrhu istraživanja (ili teorijskog pregleda), opisati način prikupljanja podataka, te ukratko navesti osnovne istraživačke nalaze i zaključke. Preporuča se pisanje sažetka na samom kraju, kada je već sve ostalo napisano.

Ključne riječi su pojmovi neposredno vezani uz glavnu temu rada i najčešće se spominju u tekstu. Treba izdvajati nekoliko (3-5) ključnih riječi.

Empirijska istraživanja

Empirijska istraživanja trebaju biti prikazana kao znanstveni izvještaji koji prate općeprihvaćenu strukturu uobičajenu za pisanje znanstvenog rada. Psihologijski znanstveni rad, u pravilu, obuhvaća slijedeće elemente: naslov, sažetak, uvod, cilj, problem, metodologija, rezultati, rasprava, zaključak, literatura i prilozi. Osnovna pravila pisanja nalažu da je tekst napisan sadržajno, jasno, precizno i logično. Dobro napisan rad ima definiranu strukturu, ima poantu, ništa napisano nije suvišno, a tekst je „tečan“ i lako čitljiv.

Uvod rada treba biti napisan tako da daje kratak uvod u šire područje rada, objašnjenje zašto je to područje/tema važno, pregled dotadašnjih glavnih nalaza koji uvodi u racionalu/opravljanje vašeg istraživanja te u završnom dijelu kratki pregled iznesenih glavnih nalaza koji je logično povezan s ciljem i problemima istraživanja.

Korištenu **metodologiju** treba opisati jasno i precizno te dovoljno detaljno da drugi mogu replicirati vaše istraživanje. Ako je korištena metodologija nova treba napisati SVE detalje. Potrebno je odvojiti sudionike, instrumente i postupak. Kod opisa **sudionika** treba jasno istaknuti ukupan broj sudionika, broj sudionika u pojedinim grupama, rodnu raspodjelu, dob i ostale relevantne demografske varijable. Važno je jasno opisati kriterije izbora sudionika (npr. način postavljanja dijagnoza, kriterije za uključivanje/isključivanje sudionika iz istraživanja i sl.), te izvijestiti o odustajanju ili osipanju sudionika. U opisu **mjernih instrumenata** treba navesti relevantne informacije o konstruktima od interesa i načinu njihove operacionalizacije, korištenim tehnikama procjene, metrijskim svojstvima mjernih instrumenata i drugim podacima od važnosti za mjerenje. Ukoliko je riječ o stranom instrumentu koji je prvi put korišten u Hrvatskoj, treba detaljno opisati način prijevoda. **Postupak** je odjeljak u kojem se od početka do kraja opisuje procedura kojom je obavljeno istraživanje. Opisivanje je u pravilu kronološko. Značajan dio opisa metodologije su **etička razmatranja** i opis svih etičkih načela poštovanih prilikom provođenja istraživanja.

U poglavlju **rezultati** treba sumirati i ilustrirati nalaze u logičkom slijedu, bez interpretacija. Rezultati se mogu prikazati direktno u tekstu, tablicom i/ili slikom. Sve slike i tablice moraju biti praćene tekstualnim opisom glavnih nalaza, a niti jedna slika ili tablica ne smiju biti uključene ako nisu spomenute u tekstu (detaljne upute za formiranje tablica i slika nalaze se u Specifičnim uputama za oblikovanje teksta). Tablice i slike trebaju biti jasne i precizne, u tekstu se treba pozivati na njih bez ponavljanja brojeva napisanih u tablicama (brojevi iz slika mogu se navesti ako je bitna preciznost). Osnovno pravilo je: ako ima puno brojeva potrebno je napraviti tablicu.

Osnovna svrha **rasprave** je da ukaže na odnos između dobivenih rezultata i teorije.

Važno je:

- uklopiti dobivene rezultate i razmatranja u dosada objavljene podatke,
- raspraviti o eventualnim neslaganjima u dobivenim i očekivanim rezultatima,
- bez ponavljanja rezultata objasniti što je novo,
- prikazati principe, odnose i generalizacije na koje ukazuju rezultati te
- definirati i dalje otvorena pitanja uz razmatranje teorijskih i praktičnih implikacija rada.
- treba završiti s kratkim sažetkom i zaključkom koji se odnosi na značaj vašeg rada

Uvijek se treba usmjeriti na dobivene rezultate, odnosno treba izbjegavati diskusiju o dosadašnjim nalazima bez osvrtnja na dobivene nalaze.

Zaključak je potrebno povezati s postojećim znanjem u području, uz sumiranje dobivenih „dokaza“ za svaki od zaključaka.

Popis **literature** je točan popis izvora informacija navedenih u radu i omogućuje čitatelju da detaljnije proučava literaturu i radove. Pravilo je da svako spominjanje autora u tekstu mora biti praćeno i navođenjem u popisu referenci na kraju teksta, odnosno, sve reference s popisa moraju biti spomenute i u tekstu. Sve navedeno vrijedi i za ostale vrste radova. Detaljne upute o citiranju literature nalaze se u Specifičnim uputama za oblikovanje teksta.

Pregledni rad

Pregledni rad je rad koji organizacijom, integracijom i evaluacijom materijala razmatra razvoj nekog područja istraživanja i vodi prema razjašnjavanju i rješavanju problema. Pregledni rad uključuje kritičku evaluaciju dotad objavljenih materijala u području. U njemu autor sumira dotadašnje nalaze kako bi informirao o glavnim nalazima i teorijama, identificira odnose, kontradikcije, nedorečenosti i nekonzistentnosti u literaturi, definira i razjašnjava određeni problem uočen u području i sugerira daljnje korake ka rješavanju problema.

Tekst treba biti pisan na jasan, sveobuhvatan, refleksivan i smislen način. Struktura preglednog rada nije strogo definirana, no općenito se preporuča organizacija teksta prema

odnosima, povezanostima i temama, a ne kronološki. Dobar pregledni rad počiva na promišljenoj i smislenoj strukturi i organizaciji.

U **uvodnom dijelu** autor treba jasno opisati trenutno stanje u području i zašto je to područje važno. Taj dio je kratak, odnosi se na stavljanje cijelog rada u širi kontekst i prema kraju uvodnog dijela sužava se na područje kojim će se autor baviti u radu (napisano na cca. 5 str.). Kraj uvodnog dijela vodi ka objašnjenju što je cilj navedenog rada, odnosno kako će taj rad pridonijeti području. Nakon opisa cilja istraživanja autor treba opisati koje je materijale koristio – koje vrste radova, iz kojih izvora, objavljenih u kojem razdoblju, s kojim sudionicima, varijablama i sl. Treba objasniti kako će **materijali** biti organizirani, odnosno kako će biti prikazani. Nakon toga slijedi **pregled rezultata**. Pri tome treba voditi računa da se piše jasno, tečno, bez suvišnih detalja i ponavljanja. U prikazima drugih istraživanja treba biti kratak, ali s jasnim objašnjenjem korištene metodologije u radu (ako je potrebno) i glavnim nalazima (u pravilu za to trebaju maksimalno 2-3 rečenice). Važno je dati kritički prikaz dosadašnjih istraživanja, a ne nabrojiti bibliografske jedinice u kojima je obrađivana relevantna tema U dijelu **diskusije** treba iznijeti jasne i sažete zaključke bez ponavljanja rezultata. Treba dati kritički osvrt na to gdje su ostala otvorena pitanja i nedoumice te istaknuti teorijske i praktične implikacije za budući rad. Preporuča se autorima da naprave i korak dalje o toga i ponude neki opći zaključak, poantu koja je njihov jedinstveni doprinos tom području.

Studija slučaja

Studija slučaja je opis procjene ili tretmana klijenta ili grupe klijenata. Metoda studije slučaja posebno je korisna i edukativna kliničarima jer daje detaljni uvid u problematiku klijenta na način koji nije moguć niti jednom drugom istraživačkom metodom.

Kod planiranja studije slučaja iznimno je važno voditi računa o sljedećim elementima:

- Zašto je slučaj koji je odabran primjeren za studiju slučaja?
- Koji su ciljevi i problemi?
- Koja je teorijska podloga rada?
- Jesu li podaci prikupljeni na prikladan način, korištenjem valjanih i pouzdanih mjera?

Prilikom pisanja važno je na strukturiran i jasan način opisati sve elemente studije slučaja. Pri tome uvijek treba voditi računa da je cilj studije slučaja opis i rasprava o određenom fenomenu, a ne generalizacija i dokazivanje uzročno-posljedične veze. **Naslov** rada je nešto dulji nego kod ostalih vrsta radova jer jasno ističe problem (slučaj, pacijenta, dijagnozu) i vrstu primijenjene intervencije. U **uvodu** je potrebno objasniti kako opisani slučaj pridonosi literaturi te pokazati razumijevanje kontekst slučaja u odnosu na ranije objavljene podatke (npr. incidencija poremećaja, broj slučajeva, tipični simptomi, dosadašnji nalazi i pretpostavke). Opis **metodologije** je zahtjevan i iznimno važan dio rada. Pri pisanju je potrebno voditi se načelom razumijevanja svega što se događalo s pacijentom/klijentom u istraživanju. Treba dati dovoljno informacija da bi se razumjelo kako je pacijent procjenjivan te koji su postupci i/ili tretmani primjenjivani, a sve sa svrhom da se taj postupak može replicirati u terapijske i/ili istraživačke svrhe. Opis **sudionika** uključuje detaljan opis svih **relevantnih** prikupljenih podataka o njemu (spol, dob, druge osobne informacije relevantne za valjanost procjene i tretmana, dosadašnje iskustvo s terapijom, povijest hospitalizacija i sl.). Opis **metoda** uključuje opis svih korištenih instrumenata i izvora podataka. Nakon opisa metodologije slijedi **formulacija kliničkog slučaja** - sažetak informacija relevantnih za objašnjenje i opis pacijentovog stanja i problema, te jasan opis disfunkcionalnih ponašanja na koje će se usmjeriti intervencija. Ako se primjenjuje određeni **tretman** treba **jasno i detaljno** opisati odabrani tretman i racionalu odabira tog tretmana kao najprikladnijeg. Taj opis uključuje: opis izbora tretmana, primjenu tretmana i čimbenike vezane uz terapeuta. Posebno važan dio opisa metodologije su **etička razmatranja** i opis svih etičkih načela poštovanih prilikom provođenja istraživanja. **Analiza podataka** može biti vizualna i/ili statistička. Svakako je potrebno navesti M i SD svih korištenih mjera, te za usporedbu ponuditi M-ove i SD-ove dobivene u drugim istraživanjima sa sličnim sudionicima ili normativne podatke. Kad god je moguće treba istaknuti razliku u razini ili trendu u odnosu na početnu vrijednost u zavisnoj varijabli (dobivenu stat. ili viz. analizom), veličinu efekta te opis kliničke značajnosti rezultata. **Rasprava** uključuje sažetu evaluaciju rezultata iz konteksta kliničke formulacije i primijenjenih intervencija, objašnjenje rezultata s pozicije teorije iz koje se polazi, jasno isticanje novih spoznaja te onog što je još ostalo nejasno, smjernice za buduća istraživanja te razmatranje nedostataka istraživanja.

TEHNIČKE UPUTE

Gotov pisani specijalistički poslijediplomski završni rad po opsegu u pravilu treba imati najmanje 40 i ne više od 60 stranica teksta. Rad treba biti napisan u skladu s APA (*eng. American Psychological Association*) standardima za stručne i znanstvene časopise.

Jedinstvene odredbe uređivanja specijalističkog rada odnose se na:

- a) Format
- b) Omot (korice);
- c) Broj i raspored dijelova;
- d) Numeriranje;

a) Format:

Specijalistički završni rad otisnut je računalnim pisačem na papiru formata A4 (210 x 297 mm). Tekst se tiska jednostrano i stranice trebaju biti numerirane. Broje se sve stranice. Numeracija se piše u donjem desnom kutu.

Pismo(Font): Times New Roman

Veličina slova (Font size): 12

Prored: 1,5

b) Omot (korice):

Predani radovi trebaju biti uvezani. Verzija rada koja se predaje članovima komisije na čitanje treba biti uvezana (mekani uvez). Nakon obrane radnja treba biti uvezana tvrdim uvezom.

- **Na omotu – naslovna strana** (tvrđi uvez prve strane) – Prilog 1:
 1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Ivana Lučića 3,
 2. Ime i prezime kandidata,
 3. Naslov rada,
 4. Specijalistički rad,
 5. Zagreb, godina.

- **Na naslovnoj strani** – Prilog 1:
 1. Ponovljeni podaci s omota, iz gornjeg stavka,
 2. Ime mentora.

c) Dijelovi rada su ovim redom:

- uvod, obrazloženje teme (ciljevi i problemi) i metodologija rada, rasprava, zaključci, literatura, prilozi (ako postoje).
- **Završni dio rada:**
 1. sažetak rada na hrvatskom i jednom svjetskom jeziku,
 2. ključne riječi (do 10 riječi) na hrvatskom i na jednom svjetskom jeziku,
 3. životopis u prvom licu (petnaestak redaka),
 4. sadržaj.

Sažetak:

- ne treba prelaziti 250 riječi i treba sadržavati ključne riječi. Sažetak i ključne riječi obavezno treba prevesti na engleski jezik. Sažetak treba omogućiti čitatelju razumijevanje cilja rada, metode istraživanja, rezultate s bitnim obrazloženjima te autorove zaključke.

Sadržaj:

- navodi poglavlja i stranice na kojima se nalaze i treba biti razrađen na poglavlja i poddijelove: potpoglavljia i (eventualno) potpotpoglavljia, koji se numeriraju po pravilima decimalnog sustava: dvoznamenkastim ili troznamenkastim arapskim brojevima.
- Svako poglavlje teksta treba započinjati na novoj stranici. Nazivi poglavlja pišu se podebljanim (bold) slovima i označavaju se arapskim brojevima: 1, 2, 3, 4; potpoglavljia nepodebljanim slovima i brojevima; 1.1; 2.1; 3.1; a nazivi poglavlja nižeg reda također malim slovima i brojevima: 1.1.1; 2.1.1; 3.2.1; itd.

Tekst rada:

- Specijalistički rad piše se na hrvatskom jeziku. Tekst treba biti gramatički i pravopisno ispravan i bez tiskarskih pogrešaka.

Popis literature:

Poslijediplomski specijalistički studij iz kliničke psihologije

- Popis treba biti napravljen po abecednom popisu autora, a u skladu s uputama o citiranju, čiji se sažetak nalazi u Specifičnim uputama za oblikovanje teksta specijalističkog rada.
- Opće pravilo je da se u svim pisanim radovima uvijek jasno mora odvojiti tuđi tekst, tuđe spoznaje i tuđi podaci od autora teksta, njegovih zaključaka, spoznaja, ideja, podataka i sl.
- Na isti način pišu se i bilješke ispod teksta. Bilješke obavezno moraju imati označenu stranicu na koju se autor u tekstu poziva.
- Fusnote se rabe samo za dodatna pojašnjenja osnovnoga teksta. One se ne koriste kao poziv na Literaturu. Označavaju se na dnu stranice, u kontinuitetu, kroz cijeli članak, arapskim brojevima počevši od broja 1.

Prilozi:

- Prilozi se nalaze (s upozorenjem) na kraju teksta (označavaju se: npr. Prilog 1, Prilog 2...).

d) Numeriranje

- numeriranje počinje od prve stranice (koja se ne numerira), do zadnje u tekućem nizu. Numerira se arapskim brojkama (po sredini stranice). Prilozi (slike, tablice, ...) se, također, numeriraju.

SPECIFIČNE UPUTE ZA OBLIKOVANJE TEKSTA

U daljnjem tekstu slijedi kratki prikaz najvažnijih uputa koje će se najčešće koristiti pri pisanju radova, a odnose se na navođenje literature, tablično i slikovno prikazivanje rezultata te neke značajke navođenja statističkih pojmova. Za detaljne upute treba konzultirati *Publication Manual of the American Psychological Association (2001)*.

I. Nekoliko temeljnih načela navođenja literature

U ovim kratkim uputama djelomično su pokrivena dva aspekta tog područja: navođenje autora u tekstu te popis referenci na kraju teksta.

1. Navođenje autora u tekstu

- Kada se navode ili komentiraju neki rezultati prijašnjih istraživanja koje su objavili drugi istraživači, potrebno je navesti o kojim se istraživačima radi i koje su godine objavili rezultate.

Evo nekoliko primjera:

Barlow, Allen i Choate (2004) navode da heterogenost u ekspresiji emocionalnih poremećaja (tj. individualne razlike u izražavanju simptoma socijalne anksioznosti, paničnih napada, itd.) predstavlja samo zanemarive varijacije u manifestaciji šireg sindroma.

Dosadašnja istraživanja pokazuju da neuroticizam/anksioznost kao osobina/negativan afekt predstavljaju opće osobinske čimbenike ranjivosti koji mogu dovesti do razvoja anksioznog poremećaja kod djece i odraslih (Taylor, 1998; Chorpita, Plummer, Moffitt, 2000).

Teorijom očekivanja (Taylor i Fedoroff, 1999) Reiss je pokušao objasniti individualne razlike u sklonosti razvoju uobičajenih strahova (npr. od visine i paukova) te anksioznosti, paničnih napada i izbjegavajućeg ponašanja.

Prezime(na) autora mogu se staviti i na početak rečenice, po sredini ili na kraj, već kako je onome tko piše tekst zgodnije sa stajališta stila izražavanja. Ako se autor(i)

stavljaju po sredini rečenice ili na kraj rečenice onda se i prezime(na) i godina stavljaju u zagradu. Ako različiti autori imaju isto prezime, onda se dodaje i inicijal imena, npr. (*Bujas, R. 1935; Bujas, Z. 1978*).

- Ako se iz nekog objavljenog izvora doslovno prepisuje dio teksta (citat), onda taj citat treba staviti u navodnike i napisati na kojoj stranici izvornika se nalazi. Npr.:

Saulsman i Page (2004) navode kako „rezultati ukazuju na to da svaki poremećaj ličnosti izražava petfaktorski profil koji je smislen i prediktivan i predstavlja jedinstven dijagnostički kriterij“ (str. 1055).

- Kada se navodi istraživanje koje nije pronađeno u originalu, već posredno iz neke druge publikacije, treba navesti ime autora koji je prvi naveo neke rezultate, a zatim i autora u čijoj je publikaciji ta informacija pronađena (ovakvo sekundarno citiranje se preporuča koristiti što rjeđe). Npr.:

Widiger i Costa (2002, prema Widiger i Samuel, 2005) su sumirali rezultate preko 50 istraživanja koja potvrđuju da su poremećaji ličnosti definirani u DSM-IV zapravo neadaptivne manifestacije domena i faceta Petfaktorskog modela ličnosti.

U popisu referenci na kraju teksta za ovakav slučaj treba navesti posrednu publikaciju (Widiger i Samuel, 2005).

- Ako se u tekstu spominje istraživanje većeg broja autora (do 5), kod prvog navođenja treba napisati prezimena svih autora, a u sljedećim navođenjima samo prvog autora te dodatak *i sur.* Ako ima više od pet autora, tada se i pri prvom, a i pri kasnijim navođenjima navodi samo prezime prvog autora te *i sur.* .

Istraživanja koja su ispitivala korelate različitih dimenzija ASI-a potvrdila su da je promatranje anksiozne osjetljivosti kao višedimenzionalnog konstrukta iznimno važno za dobro razumijevanje psihopatologije (Deacon, Abramowitz, Woods, Tolin, 2003). Prvo istraživanje korištenjem ove ljestvice proveli su tek pet godina kasnije Deacon i suradnici (2003) na dva studentska uzorka i utvrdili nešto drugačiju strukturu od one koju predlažu autori.

Iako su u nekim zemljama podaci ukazivali i na četverofaktorsko rješenje Taylora i Coxa (1998b) i trofaktorsko prema dimenzijama ASI-a, jedino je dvofaktorsko rješenje bilo stabilno u različitim kulturama (Zvolensky i sur., 2003).

2. Popis referenci (na kraju teksta)

Reference treba pisati abecednim redom bez rednih brojeva, prema prezimenu prvog autora. Ako isti autor ima više referenci, prvo se pišu one koje su novijeg datuma.

Ovisno o vrsti izvora, struktura pisanja pojedine reference ponešto je drugačija. Dolje su navedeni primjeri iz najčešće upotrebljivanih kategorija referenci. Isticanje nekih informacija treba činiti *italic stilom* (kosa slova). U donjim primjerima je to već učinjeno gdje treba, pa ovi primjeri mogu poslužiti kao ogled kako valja isticati pojedine vrste informacija.

2. 1. Izvorni znanstveni članci u časopisu

Piše se:

Prezime autora, inicijal imena, u zagradi godina izdavanja. Naslov rada. *Naslov časopisa, volumen časopisa, stranice.*

Kotov, R., Watson, D., Robles, J. P., Schmidt, N. B. (2007). Personality traits and anxiety symptoms: The multilevel trait predictor model. *Behaviour Research and Therapy*, 45, 1485-1503.

Kottman, T., Ashby, J. (2000). Perfectionistic children and adolescents: Implications for school counselors. *Professional School Counseling*, 3(3), 182-188.

2. 2. Knjige

Piše se:

Prezime(na) autora, inicijal imena, u zagradi godina izdavanja. *Naslov knjige.* Grad izdavanja: Ime izdavača.

Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling.* New York: The Guilford Press.

Pinel, J. (2001). *Biološka psihologija.* Jastrebarsko: Naklada Slap.

2.3. Doktorske disertacije, magisteriji, diplomski radovi

Piše se:

Prezime autora, inicijal imena, u zagradi godina obrane. *Naslov rada*. Mjesto i institucija obrane. Ukoliko rad nije objavljen, potrebno je napisati i: Neobjavljeni doktorski/magistarski/diplomski rad.

Szabo, S. (1971). *Neki metodološki problemi Stevensove psihofizike*. Neobjavljeni magistarski rad. Zagreb: Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Babić, D. (2001). *Utjecaj podražajnog konteksta na doživljaj boli izazvan električnom strujom*. Neobjavljeni diplomski rad. Zagreb: Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

2. 4. Radovi u zbornicima, uređivanim knjigama

Piše se:

Prezime autora, inicijali imena, u zagradi godina izdavanja. Naslov članka ili poglavlja u knjizi. Urednik(ici) ukoliko postoje (Ur.), *naslov knjige ili zbornika*, stranice teksta koji se citira. Grad izdavanja: Ime izdavača.

Lilienfeld, S. O. (1995). Another look at the relation between anxiety sensitivity and trait anxiety. U: Rapee, R. M. (Ur.). *Current Controversies in the Anxiety Disorders*, 249-252. London: The Guilford Press.

2. 5. Tekst na Web stranicama

U novije vrijeme sve je češći slučaj navođenja podataka koji se nalaze ili se mogu naći putem Interneta. Pri takvom navođenju potrebno je dati što precizniju informaciju kako o samom tekstu tako i o adresi na kojoj se može naći.

Piše se:

Prezime autora (ovdje urednika), inicijal imena, u zagradi godina izdavanja. *Naslov teksta*. Internetska adresa na kojoj se tekst može pronaći (što preciznija). Ako se neki tekst ne veže uz autora, potrebno je navesti što precizniju adresu.

Šverko, B. (2000). *Vodič kroz zanimanja - elektroničko izdanje: prilozi vrednovanju profesionalnog usmjeravanja putem Interneta*. <http://knjiznice.ffzg.hr/info.html#psiho>.

Izgled popisa referenci

Ukoliko je referenca duža od jednog retka, tekst u ostalim redovima se uvlači (opcija viseće (*hanging*) u Wordu) za 1 cm. Prored unutar pojedine reference je 1, a između referenci treba ostaviti razmak.

Npr.

Lilienfeld, S. O., Turner, S. M., Jacob, R. G. (1993). Anxiety sensitivity: An examination of theoretical and methodological issues. *Advances in behaviour research and therapy*, 15, 147-183.

Lilienfeld, S. O., Turner, S. M., Jacob, R. G. (1998). Déjà vu all over again: Critical misunderstandings concerning anxiety sensitivity and constructive suggestions for future research. *Journal of Anxiety Disorders*, 12(1), 71-82.

LoCicero, K. A., Ashby, J. S., Kern, R. (2000). Multidimensional perfectionism and lifestyle approaches in middle school students. *Journal of Individual Psychology*, 56, 419-434.

MacPherson, P. S. R., Stewart S. H., McWilliams, L. A. (2001). Parental problem drinking and anxiety disorder symptoms in adult offspring: Examining the mediating role of anxiety sensitivity components. *Addictive Behaviors*, 26(6), 917-934.

Maller, R. G., Reiss, S. (1992). Anxiety sensitivity in 1984 and panic attacks in 1987. *Journal of Anxiety Disorders*, 6, 241-247.

Masson, A. M., Cadot, M., Ansseau, M. (2003). Failure effects and gender differences in perfectionism. *Encephale*, 29(2), 125-135.

Mattis, S. G., Ollendick, T. H. (1997). Children's cognitive responses to the somatic symptoms of panic. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 25, 45-57.

II. Nekoliko temeljnih načela tabličnog i grafičkog prikazivanja

2. 1. Tablice

- a) Svaka tablica mora imati redni broj i naslov. Naslov mora biti kratak i jasan. Vrlo su česti naslovi iz kojih se ne može shvatiti koji se podaci u tablici nalaze. Ne može se očekivati da će čitalac to saznati iz teksta.
- b) Naslov tablice nalazi se iznad tablice, centriran. Tekst Tablica s brojem u *italic* stilu, centrirano u zasebnom redu. Iza broja tablice ne dolazi točka (vidi primjer ispod). Naslov tablice piše se normalno, ne u italiku.
- c) Treba izbjegavati okomite crte u tablicama, a vodoravnima treba odvajati tek zaglavlje tablice od ostalog dijela, ili pak neke cjeline tablice međusobno
- d) Vrijednosti u redovima ili pak stupcima treba logički poredati (*npr. logično je da se najprije prikaže aritmetička sredina, pa onda standardna devijacija, a ne obrnuto*)
- e) Ako se neki podatak iz tablice želi istaknuti, to se može učiniti zvjezdicom (*npr. statistička značajnost*)
- f) Tablicu se u tekstu navodi njezinim rednim brojem (*npr. vidi tablicu 3; ili u tablici 3 nalaze se rezultati...*)
- g) Tablica treba biti centrirana na stranici

Primjer tablice organizirane prema gornjim naputcima

Tablica 3

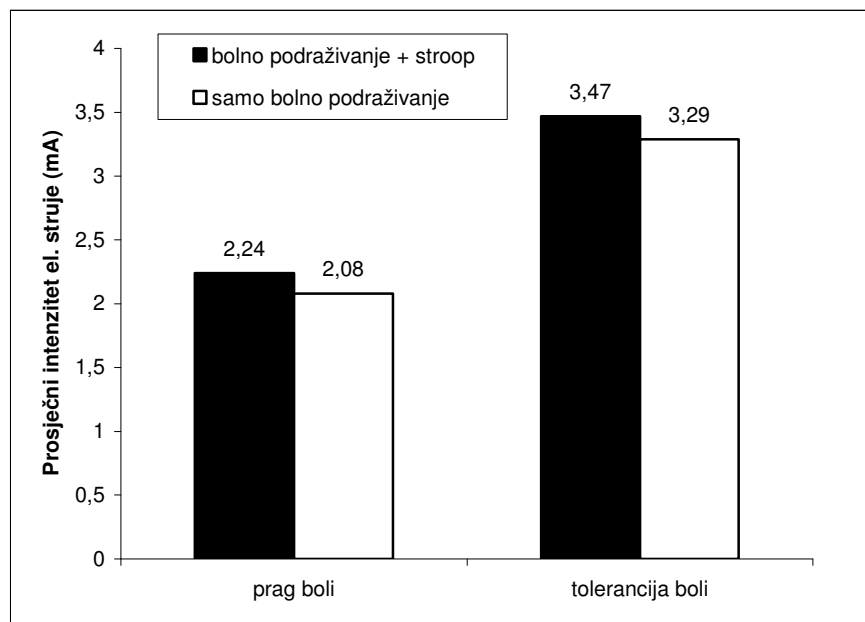
Aritmetičke sredine i standardne devijacije rezultata na tri različite skale straha od uspjeha kod studenata i studentica I. i IV. godine psihologije, te značajnost razlike između studenata I. i IV. godine (muških i ženskih zajedno) po pojedinoj skali.

Skale	Spol sudionika	Studenti I. godine		Studenti IV. godine		<i>t</i> -test I-IV god.	<i>p</i>
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
Pappoina	M	76.5	14.44	81.4	16.45	1.23	.34
	Ž	84.3	14.85	82.1	16.77		
	Svi	83.1	15.22	81.9	16.77		
Goodova	M	61.7	12.96	65.3	15.57	1.13	.42
	Ž	64.7	12.91	62.1	14.11		
	Svi	64.3	19.96	63.0	14.61		
Cohenina	M	86.6	15.17	90.3	15.36	2.87	.03*
	Ž	96.7	16.19	90.2	16.04		
	Svi	95.1	16.44	90.2	16.44		

2. 2. Grafički prikazi

- a) Svaki grafički prikaz (svaka ilustracija koja nije tablica) mora imati redni broj i naslov te po potrebi i legendu. Svaki grafički prikaz mora biti sam za sebe jasan. Naziv grafičkog prikaza je slika.
- b) Redni broj i naslov grafičkog prikaza (slike) nalazi se ispod grafičkog prikaza.
- c) Navođenje grafičkog prikaza u tekstu čini se preko rednog broja slike (npr. vidi sliku 1)
- d) Tekst *Slika i pripadajući redni broj* treba biti u *italik* stilu. Nakon rednog broja dolazi točka. Sadržajni dio opisa slike ne pisati u *italik* stilu. Vidi primjer dolje.
- e) Grafički prikaz treba biti centriran na stranici

Primjer grafičkog prikaza

Slika 1. Prosječne vrijednosti intenziteta el. struje za doživljaj praga i razinu tolerancije boli u dvije situacije bolnog podraživanja – kada je el. (bolno) podraživanje bilo istovremeno s rješavanjem Stroop zadatka i kada je podraživanje bilo bez pridodanog zadatka.

III. Statistički simboli i statističke vrijednosti u tekstu

- a) svi statistički simboli, kako u tablicama tako i u tekstu pišu se *kosim slovima* (italik), osim grčkih slova
- b) ukoliko se statistički simboli koriste u tekstu, moraju sadržavati toliko informacija da čitatelji u potpunosti mogu razumjeti tekst. Npr. uz simbole koji označavaju statističku značajnost razlike trebaju se napisati i pripadajući stupnjevi slobode i razina značajnosti, tj. vjerojatnost slučajne pojave:
- npr. ukoliko se u tekstu spominju rezultati statističkih analiza, onda treba napisati:
 1. kod analize varijance: $F(2,40) = 9,45; p < .01$; (2 i 40 su stupnjevi slobode)
 2. ili za t-test: $t(68) = 1.54; p > .05$; (68 su stupnjevi slobode)
 3. ili za Pearsonov koeficijent korelacije: $r(101) = -.65; p < .01$ (101 su stupnjevi slobode)
 4. kod hi-kvadrat testa treba navesti i stupnjeve slobode i ukupni broj opažanja (npr. $\chi^2(5, N=150) = 9.76; p < .01$) (5 su stupnjevi slobode a 150 veličina uzorka)
- c) Kod pisanja decimalnih vrijednosti ne treba pisati nulu prije decimalnog zareza ako vrijednost ne može biti veća od 1 (npr. kod koeficijenta korelacije, kod razine značajnosti). Kod vrijednosti koje mogu biti veće od 1 treba koristiti i nulu, ako je dobivena vrijednost manja od jedan. Kao decimalni «zarez» treba koristiti točku.

Npr. $p = .017$; $r(202) = .23$; ali primjerice $M = 0.29$ cm.

Simboli nekih najčešće korištenih statističkih vrijednosti

Simbol	značenje	Simbol	značenje
M	aritmetička sredina	N	ukupni broj ispitanika
SD	standardna devijacija	n	broj ispitanika u subuzorku
df	stupnjevi slobode	z	z - vrijednost
r	Pearsonov koeficijent korelacije	R	koeficijent multiple korelacije
F	F-omjer kod analize varijance	χ^2	hi – kvadrat test
t	t - test	Σ	zbroj
p	vjerojatnost	r_s	Spearmanov (rang) k. korelacije
β	Standardizirani koeficijent u multiploj regresiji	α	Cronbachov indeks int. konzistencije

Prilog 1:

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3

Ime i prezime

Naslov rada

Specijalistički poslijediplomski završni rad

Zagreb, godina.

Prilog 2:

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3

Ime i prezime

Naslov rada

Specijalistički poslijediplomski završni rad

Mentor:

Zagreb, godina.